

Έκθεση για Ίση Εκπροσώπηση Ανδρών-Γυναικών

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ 18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2001

Ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων

Καραμάνου (PSE), Εισηγήτρια. – Κύριε Πρόεδρε, κυρία Επίτροπε, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι η αναγνώριση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και των θεμελιωδών ελευθεριών τους είναι μία πολύ πρόσφατη υπόθεση.

Μόλις κατά τον 20ό αιώνα κατέκτησαν οι γυναίκες το δικαίωμα πρόσβασης στην εκπαίδευση, στις επιστήμες, στις τέχνες, στην αμειβόμενη εργασία και αναγνωρίστηκαν, επί τέλους, ως οντότητες με πολιτικά δικαιώματα. Ο 20ός αιώνας ξεκίνησε με τον αγώνα των γυναικών για την κατάκτηση του δικαιώματος ψήφου.

Στο ξεκίνημα του 21ου αιώνα οι διεκδικήσεις του μισού πληθυσμού του πλανήτη επικεντρώνονται στην επίτευξη μιας δίκαιης κατανομής μεταξύ των δύο φύλων όλων των ευθυνών και όλων των υποχρεώσεων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, της κοινωνικής, της οικογενειακής και της πολιτικής ζωής.

Η ανάγκη να προωθηθούν οι γυναίκες στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να υπάρξει μια ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στους δημοκρατικούς θεσμούς ως αντανάκλαση της ισορροπίας των φύλων, που έχει προβλέψει

η φύση, αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη της δημοκρατίας και της ειρήνης, για τη συνοχή και την ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ανταποκρινόμενο σ' αυτήν την ανάγκη και με βάση τις τεκμηριωμένες προτάσεις του ευρωπαϊκού δικτύου εμπειρογνομόνων που συνέστησε η Επιτροπή το 1992, το Συμβούλιο υιοθέτησε, το Δεκέμβριο του 1996, μια σημαντική σύσταση προς τα κράτη μέλη προκειμένου να προωθήσουν την ισόρροπη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Με βάση τα στοιχεία που έδωσαν τα κράτη μέλη, διαπιστώσαμε μικρή πρόοδο κατά τα τρία τελευταία χρόνια, καθώς και μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών. Τα καλύτερα αποτελέσματα παρουσιάζουν οι χώρες που έχουν μακρά παράδοση στην προώθηση της ισότητας των δύο φύλων, όπως η Σουηδία και η Φινλανδία, με ποσοστά γυναικών στο κοινοβούλιο και την κυβέρνηση που ξεπερνούν το 40%. Η Σουηδία, όπως είναι γνωστό, έχει μία κυβέρνηση όπου συμμετέχουν 10 γυναίκες και 10 άνδρες υπουργοί. Και βέβαια, στην αντίπερα όχθη βρίσκονται χώρες όπως η Ελλάδα και η Ιταλία με ποσοστά συμμετοχής γυναικών που είναι χαμηλότερα ή γύρω στο 10%.

Το πρόβλημα, ασφαλώς, αφορά όχι τόσο τα χαμηλά επίπεδα της διοίκησης, αλλά τις υψηλές θέσεις, όπου βρίσκονται οι πραγματικές αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων, άσκησης εξουσίας, σχεδιασμού και οργάνωσης του μέλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σίγουρα απαιτούνται θαρραλέα μέτρα προκειμένου να βρεθούν λύσεις στα προβλήματα και τις αντιφάσεις που απορρέουν από ένα παρωχημένο συμβόλαιο των φύλων. Χρειαζόμαστε ένα νέο θεσμικό και κοινωνικό πλαίσιο, που θα αντικατοπτρίζει πλήρως τις

αλλαγές που έχουν συντελεστεί έως σήμερα. Που θα διασφαλίζει την ισότητα των ευκαιριών που θα κατανέμει δίκαια και ισόρροπα μεταξύ των δύο φύλων όλες τις ευθύνες, ώστε οι όποιες αποφάσεις να αντανakλούν τις επιθυμίες, τις αξίες, τις προτεραιότητες, τα συμφέροντα και τις ικανότητες και των δύο φύλων του ανθρώπινου γένους.

Σήμερα που οι γυναίκες συμμετέχουν πλήρως στην παραγωγική διαδικασία και η συμμετοχή τους στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια είναι μεγαλύτερη αυτής των ανδρών, δεν δικαιολογείται ο αποκλεισμός τους από τα κέντρα άσκησης πολιτικής και λήψης αποφάσεων, ούτε είναι δίκαιο να σηκώνουν μόνες οι γυναίκες όλο το βάρος των οικογενειακών υποχρεώσεων και της οικιακής εργασίας. Η συνεργασία και η συναπόφαση των δύο φύλων, η ισορροπία του θηλυκού και του αρσενικού, σύμφωνα με μελέτες και έρευνες, μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα έναν πιο ισορροπημένο και δίκαιο κόσμο. Αυτή η ισορροπία, βεβαίως, δεν μπορεί να είναι χαμηλότερη του 40% για κανένα φύλο, ποσοστό το οποίο έχει γίνει αποδεκτό, ιδιαίτερα από τις σκανδιναβικές χώρες και εφαρμόζεται χρόνια τώρα.

Είναι βέβαιο πως μια κρίσιμη μάζα γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων θα έθετε στην πολιτική ατζέντα, ως θέματα προτεραιότητας, ζητήματα που συνδέονται με την ποιότητα της ζωής, όπως την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική πολιτική και πρόνοια, την ιατρική περίθαλψη, την παιδεία, την καταπολέμηση της χρήσης ναρκωτικών και της σωματεμπορίας, την επίλυση των διαφορών με ειρηνικά μέσα. Προς την κατεύθυνση αυτή, της ισορροπίας δηλαδή συμμετοχής των φύλων, χρειάζεται να ληφθούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και μέτρα, όπως να αναθεωρηθούν οι δομές των κομμάτων και οι διαδικασίες επιλογής των

υποψηφίων. Η νομοθεσία περί δημόσιας χρηματοδότησης των κομμάτων να προβλέπει επιπλέον κονδύλια για τα κόμματα που διασφαλίζουν ισορροπία των φύλων στους κομματικούς συνδυασμούς και να προβλέπονται κυρώσεις για τα κόμματα εκείνα που έχουν μικρό αριθμό γυναικών, όπως πρόσφατα αποφάσισε η Γαλλία. Οι κυβερνήσεις, ιδιαίτερα εκείνων των χωρών όπου η συμμετοχή των γυναικών είναι μικρότερη του 30%, να εξετάσουν την προσαρμογή ή μεταρρύθμιση των εκλογικών συστημάτων τους. Επίσης, για να είναι αποτελεσματική η καθιέρωση των ποσοτώσεων, θα πρέπει να συνοδεύονται και από άλλα μέτρα που αφορούν τα κόμματα και την προσαρμογή του εκλογικού συστήματος. Χρειάζεται επίσης να αντιμετωπιστούν τα στερεότυπα, μέσω της εκπαίδευσης και των ρόλων των φύλων από μικρή ηλικία, και να καλλιεργηθεί η ικανότητα των γυναικών να συμμετέχουν σε ηγετικές θέσεις. Χρειάζεται να ενισχυθούν οι κοινωνικές υποδομές μέριμνας και υποστήριξης της τρίτης ηλικίας και τα κράτη μέλη, τέλος, χρειάζεται να συμπεριλάβουν στην επόμενη διακυβερνητική διάσκεψη τροποποιήσεις της Συνθήκης, προκειμένου να υπάρξει μια ισχυρή νομική βάση, που θα διασφαλίσει μια ισόρροπη συμμετοχή των δύο φύλων στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε επί τέλους, να πραγματοποιηθεί το αυτονόητο, δηλαδή η φυσική ισορροπία των φύλων να εκφράζεται και στα κέντρα εξουσίας, ώστε οι όποιες αποφάσεις για το μέλλον της Ευρώπης να μην λαμβάνονται ερήμην των γυναικών.